- 1 Temmuz 1957

Yıl : 5, Sayı 54 — 1 Haziran 1957

CAM.İŞ

Gayri siyasî, İçtimaî ve Meslekî Gazete

Her ayın 1 inde çıkar

Adres : İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası Merkezi, Paşabahçe — (İstanbul)

Devlet Nüshası

Sahibi :
İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası adına
LÜTFÜ AK
Fiilen neşriyatı idare eden
KEMAL OKUR

Fiatı : 10 Kuruş

Cubuklu Cam Fabrikasında işçilere zamlar sağlandı

SENDİKA, İŞVEREN ZAM YAPINCA İŞ İHTİLÂFINI DURDURDU, İŞÇİLER MEMNUN

Sendikadan istifa etmek çıkar yol değil

İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikasının, kurulus tarihi olan 947 senesinden bugüne kadar geçen müddet zarfında kaydettiği başarılar ve temsil ettiği bütleye sağladığı menfaatler gerek Türk sendikaları ve gerekse temsil ettiği bütle tarafından inkâr edilmez bir hakikattır. Bunun başlıca sebebi idare kurullarının birlik ve beraberlik icinde calısması ve üyelerinin de birlik ve beraberlik icinde olması idi.

Sen bir sene zarfında idare heyetinde olduğu gibi isçi üyeleriniz arasında da bazı anlaşmazlıklar zuhur ettiği bunu mütekâbib te iki yüze yakın üyenin sendikadan istifaya kalktığı malûmdur. Burada gerek idare kurulu arasında - azda olsa - zuhur eden anlaşmazlık üzerine ve gerekse istifaya kalkışan isçiler üzerinde durmağa değer birer meseledir.

Idare kurulu arasındaki anlaşmazlıkları söylece sıralayabiliriz.

1 — İhtiraslar
2 — Mevki
3 — Birbirini beğenmemek

Bu üç ana mesele yüzünden idare heyetinde anlaşmazlık vardır ve devam etmektedir. Bunları kaldırmak icin her seyden evvel ihtirasları, mevki düşkünlüğünü ve birbirimizi beğenmemeği önlemek sarttır. Aksi halde her hangi bir anlaşmazlık ortadan kalkmaz ve büyür. Isim vapmış bir sendika prestijini sarsar.

Üyeler tarafından yapılan istifalara gelince:

Son yapılan isçi mümessillerği seciminde grupların ikiye ayrılması birinci grup kendi arasında secimdi elde etmesi bitaraf isçileri ol duğu gibi taraf tutan isçileri de izmiştir. Buna tahammülü edemeyen isçiler istifaya kalkmıştır.

Halbuki seçilen isçi mümessilleri ne suretle secilirse secilsin sendikadan istifa etmek asla doğru olmaz. Gevşeye muvaffak olunamaz. Daima birlik ve beraberlikte gayelere ulaşılır. Bu da azimle mücadele etmekle kaimdir. Birlik olalım! İhtirasları ve mevki düşkünlüğünü bırakıp isciye yaraşan dersini yiriyelim. İşçi bunu bekliyor. Türk sendikacılığı bu yolda ilerler.

Cubuklu İbrahim Polat ve ortaklarına ait cam fabrikasında calısmakta olan isçilerin cıkarımı olduğu tonulukla ıs ihtilâfı mınasebeti ile isverenle İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası idare heyetinin yapmış olduğu anlaşma neticesinde 15 Mayıs 957 tarihinden itibaren meri olmak üzere isçi yevmiyelerine ve akort tarifelerine asağıdaki sekilde zam yapılmıştır. Bu vesile ile cıkan topluluk ıslıtılâfı mezkûr sendika tarafından geri alınmıştır.

Bu vesile ile isverenlerin göstermis olduğu anlayısa teşekkür ederken zamların üyelerimiz icin hayırlı olmasını temenni ederiz.

IKI TARAFLI ANLAŞMAYA DAIR PROTOKOLDUR

Cubukluda kurulu İbrahim Polat ve Ortaklarına ait Şişe Fabrikası ile İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası idare heyeti ile asağıdaki şartlar dahilinde anlaşmaya varıldı.

1 — İşçilere verilmekte olan primler eski prim talimatnamesi hükümleri baki kalmak üzere asağıdaki sekilde miktarları değistirilmiştir. Tekel ile fabrika arasında olan siparişler devam ettikçe fabrika primleri kesmeměği taahhüt eder.

2 — Ustalar yüz elli kuruş (150) prim alırlar ancak üç seneden beri devam lı olarak ustalık yapanlar Ikiyüz kuruş (200) prim alırlar.

3 — Madenciler iki gruptur.

Birinci grup madenciler: Remzi Gökce, Arif Şengüller, Seyki Bilgin, Hidayet Yılmaz, Osman Gürkan, Sadık Şenol, Haklı Arslan, Kemal Algün ve İbrahim Yılmazdır. Bu madenciler % 35 Pursent yüz kuruş (100) Prim alırlar. Diğer madenciler ikinci grup madencidir. Bunlarda % 30 pursent ve Ikiyüz kuruş (200) prim alır.

4 — Çubukçular:

Halen calısmakta olan Çubukçular 350 Üçyüzelli kuruş yevmiye ve ayrıca Yüzelli kuruş (150) prim alırlar. Bu tarihten itibaren altı ayı dolduran çubukçular Dörtyüz kuruş (400)

(Devamı 2 inci sayfada)

Dizel dairesi isçileri ustalar İlhamı Türkayla bir arada görülmektedir

DİZEL SERVİS NİN FAYDALI ÇALIŞMASI

Fabrikanın bu en mühim teknik kısmında işçiler, diğer servislerindeki gibi feragat ve fedakârlıkla çalışıyor

Dizel dairesinden umumî bir görünüş

Paşabahçe Şişe Cam fabrikasının faaliyetlerinde büyük rolü olan servislerden biri olan bir şüphesiz dizel servisidir. Bu servisin diğer servislerin faaliyetlerinde büyük başarısı vardır. Dizel makinesi üç sene kadar evvel Almanyadan getirtilmiş ve burada mon tajları yapılmıştı.

Dizel servisi ustabasısı İlhamı Türkay 1328 doğumlu, evli ve beş çocuk babasıdır. Bir sene evvel iş yerimize intisab etmiş iyi bir sanatkârdır. 1928 senesinde Yeşilköy hava makinist okulundan mezun olduktan sonra Hava kuvvetlerinde Eskişehir ve Kayseri tayyare fabrikalarında, Nuri Demirağ tayyare fabrikası Tayyare tecrübe makinistliğinde, Havayolları ncucu makinistliğinde, yağ ve gübre fabrikaları dizel bas makinistliğinde elektrik fabrikaları dizel elektrojen grupları bas makinistliklerinde 30 senelik meslek hayatında benzin ve dizel motörlerinde geçmiştir.

Ustabaşı İlhamı Türkay'ın serviside 3 posta başı,

(Devamı 3 üncüde

YENİ İŞÇİ MÜMESSİLLERİ GAYELERİNİ İZAHEDİYOR

Mümessiller, sendika ile işbirliği yapmanın faydalarına işaret ediyor, bunu zarurî buluyor

4 Nisan 957 tarihinde yapılan isçi mümessili seciminde Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A. Ş. İşçi Mümessilliğ'ne seçilen 5 Isçi Mümessili Hasan Türkay, Cemil Gider, Yusuf Görmüş, Cemal Altınay ve Aziz Kura ile Cam-İş Gazetesi yazı işleri ailesinin yapmış olduğu röportaj asağıya çıkarılmıştır.

İşçi Baş Mümessili Hasan Türkay:

Sual — Kaçıncı defa isçi mümessilliğine seçiliyorsunuz?

Cevap — 947 senesinden beri isçi mümessiliyim.

Sual — Kaçıncı defa isçi baş mümessili seçildiniz?

Cevap — Altı seneden beri isçi Baş Mümessiliyim.

Sual — İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası idare heyetinde vazife aldınız mı?

Cevap — 947 senesinde kurulan sendikanın ilk genel kurul kongresinde idare heyetine seçildim. Arkadaşlarımla yaptığımız vazife taksiminde Sendikaneğiğa, ikinci defa yapılan kongrede Başkan vekilliğine, badema sendika Başkanlığına ve son olarak ta sendika idare heyeti âzalığına getirildim.

Sual — İsçi Mümessili olarak temsil ettiğinis isciye ne gibi faydalar temin etmek arzusundasınız?

Cevap — İşçi Mümessili olarak onseneden beri birbirinden mühim olan vazifeler görmüş bir isçi olarak temsil ettiğim isçilerin biraz daha iyi yaşamalarını

(Devamı 4 üncü sayfada)

Dizel ve [illegible] ustası İhsan Bilen ışığında görülmektedir.

İşverenle yapılan faydalı toplantı

18 Mayıs 957 Cumartesi günü Umum Müdürlükle İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası idare heyeti ve İstanbul Şişe ve Cam Fabrikaları A. Ş. İşçi Mümessilleri müşterek bir yemekli toplantı yapmaktadır. Her ay muntazam olarak yapılacak bu toplantılarda isveren vekilleri de iştirak edecek isveren ve isci münasebetleri görüşülerek karara bağlanacaktır. Toplantıda yalnız isci dâvaları değil isverinin inkişafı icin de görüşülecektir. Umum Müdür bu toplantıya çok fazla ehemmiyet vermektedir. Yapılacak aylık toplantıların isçi ve menafiplerimiz icin hayırlı olmasını Cenabı Allahtan temenni ederiz.

TÜRKİYE İŞ İHTİLÂFLARININ TARİHÇESİ VE BUGÜNKÜ DURUMU

Avukat
Sedat Toydemir

Giriş :

Bir içtimai nizam ve bir zihniyet olarak kapitalizm emiyetlere hâkim olmaya başlaması ve bilhassa bu yeni içtimai - iktisadi teşkiláttın 18 ve 19 uncu asırlarda esaslı olarak yerleşmesi üzerine bu yeni nizama uyan yeni sınıfların doğmasına sebep olmuştur. Bu günün modern cemiyetinin ve devletinin mukaddematını tayin eden bu sınıflar malûm olduğu üzere mülteşebisler, müstahdemler ve işçilerdir [1].

Kapitalizm ticaret sahasında kaldığı müddetçe bu sınıflar arasında teşkiláth ve yani ihtilâflar da olmamıştır [2]. Fakat sanayi kapitalizminin zuhuru ve birçok teşebbüslerin ticari sahadan sınayi sahası na intikal etmesi neticesin de bir fabrika sanayiinin doğmasına ve kapitalist ni zamın hakiki cerileri olan işçi sınıfının vavaş vavaş şuurlanmasına ile fabrika sa nayiinin t e v l i t e t i şlıdı İçtimai mesele - ler yanında müteşebbisler le bu sınıf arasında bitmez ihtilâf mevzularının ve iş mücadelelerinin doğmasına sebep olmuştur. Konuşma mevzumuz meri is hukukunun tatbiki dışında kalan bu gibi menfaat ihtilâflarının nevileri ve hal şekilleri olacaktır.

Yabancı memleketlerde :

İş mücadelelerinin Avrupa milletleri içinde evvelâ sanayileşen İngiltere 19 uncu asrın ilk yarısında iş emniyeti ve işçi sağlığı şartlarını sıhlah maksadı ile yapıldığını görüyoruz [3]. Almanya ise 1871 - 1873 senelerı arasında şiddetli iş mücadelelerine sahne olmuştur. Bu mücadelelerde en katî ve umumiyetle başvurulan vasıta grev ve lokavt'tır. Orta çağlarda n kalma koalisyon yasaklarının 1824 yılında İngiltere de, 1856 da Almanyada ve 1884 de Fransada kaldırılarak sendika kurma hakkı ile birlikte bu haktan ayrılma sına intikal bulunmayan grev hakkının da tanınmasa ile iş şartlarının ıslâhı için teşkiláti olarak acık iş mücadeleleri başlamıştır. Zamanla işçiler olgunlaşıp sendikalar zenginleştikçe işçiler taleplerinin isverenler tarafından reddi halinde sarıldıkları grev silâhını rastgele kullanmaktan vaz geçerek başka metodlar aramak lüzumunu hissetmiş lerdir : İşçilerin isverenler tarafından iyi karşılanan bu ar zu üzerine karşılıklı müzakereler devrı açılmıştır. İhtilâflardan müslihane bir şekilde hallı carelerinin aranması ve bu hususta teşebbüse geçilmesi gene ilk defa İngiltere de olmuştur. İlk tahkim ve uzlaştırma büroları İngiltere de kurulmuştur [5].

İngiltere de 1800 yılında neşredilen bir kanunla parlâmanın mutlak mensucat sanayi'inde çalışan işçilerle "ustalar" arasında çıkan ihtilâflarının, tarafların tayin edecekleri iki hakem vasıtasiyle halli cihetine gidilmiştir. Bu kanuna göre, iki hakem bir uzlaşma temin edebilirse tarafların bu anlaşma ya uyacakları mecburdur. Sayet bir uzlaşma temin edilemezse bu taktirde ihtilâl Sulh Hâkimine intikal edecektir. 1824 senesinde bu sistem umumileştirilerek bütün iş hayatına tatbik edilmek istenilmiştir. Ancak bu gaye ile neşredilen kanun 1896 senesine kadar tatbik kabiliyeti bulamamış ve fakat 1824 senesinden itibaren ihtiyarî tahkim müessesesi rağbet bulmaya başlamıştır. Bu ikinci tahkim müessesinde hakemlik vazifesi tarafların müşmessillerine, yani isveren temsilcileri ile işçi sendika lari temsilcilerine verilmiştir. Tahkim bürosu ayrı zamanda iş mahkemesidir. 1860 yılında İngiltere de Nottingham şehrinde patlak veren büyük grev üzerine fabrikaör ve Parlamento azası olan Mundella namında bir zat ihtilâfların halledilmesi ile halli için 10 açı ve 10 isveren temsilcisin den teşekkül eden bir tahkim müessesesi kurmuştur. Bu tahkim bürosu Londra'da ve de çok taammüm etmiştir [6]. Mundellanın tahkim meclisi üç ayda bir toplanan sıkıştırılmaz bir mahkeme bir hakem heyeti ve aynı zamanda İş Mahkemesi halini almıştır.

İngiltere de ki bir hakem heyeti ile bir mukayeseye gelmek ve bu hususta

ŞİŞE VE CAM İŞÇİLERİNİN KUZU BAYRAMI İYİ GECTİ

Umum Müdür 33 işçiye ikramiye verdi, bunlar randımanlı çalışmış, montajda başarı göstermiş ve müsbet fikirler ileri sürmüşlerdi

Her sene işçi ve mensuplarının kutlulamakta olduğu anaevci kuzu bayramı 19 Mayıs 957 Pazar gü nü Sultaniye çayırında binlerce halkın iştirakı ile kutlanmuştur. Kuzu bayramını neşe içinde kutlanması için onbeş günden beri hazırlık yapılmakta idi. Program gereğince tam saat onda Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A. Ş. Umum Müdürü sayın Dr. Sahap Kocatopcunun açış nutkunu müteakip eğlence ve gösterilere geçilmiştir. Şişe ve bir konuşma yapan umum Müdür söze başlıyarak kutlamakta olduğumuz kuzu bayrammının önemini ve bir tesadüf eseri olarak ta 19 Mayıs 1919 Gençlik ve Spor bayramına tesadüf ettiği dolayısı ile Sahap Kocatopcunun bu yıldönümünü müteakip eğlence ve gösterilere geçilmiştir. Şişe ve bir konuşma yapan umum Müdür söze başlıyarak kutlamakta olduğumuz kuzu bayrammının önemini ve bir tesadüf eseri olarak ta 19 Mayıs 1919 Gençlik ve Spor bayramına tesadüf ettiği dolayısı ile 19 Mayısın ehemmiyetini belirtik şeyicle ve bir konuşma yapmıştır. Umum Müdürün konuşmasından sonra tekdirlerin maçı yapılmıştır. Diğer senelere nazaran bu seneki program daha zengin ve daha fazla alâka çekici oldu, bin lerce Beykoz ve Pasabahçeliler gülle oyle eğlenmişlerdir.

Programa ilâveten bir de ikramiye tevziatı vardır. Müessese 33 kişiye para ikramiyesi tevzi etmiştir. Verilen ikramiyeler üç esas üzerinden olmuştur:

1) 956 yılı içinde randımanlı ve iyi çalışanlar

2) Yeni makinelerin montajında başarı gösterenler

3) Sevki idare elemanları toplantısında iyi fikir ler ileri sürenler.

Para ikramiyesi alan işçilerimiz şunlardır.

Abdurrahman Özcan 41.95 Tahsin Karaca 105.73 İsmet İlgaz 42.30 Paşa Elbaş 42.30 Remzi Turan 84.60 Ahmet Bulunur 62.40 Şükriye Kolip 42.30 Dursun Berber 16.92 Ömer Tuğlu 16.92 Teknisyen Fazlı Çıtıbacak 63.43 Müfik Peker 63.43 Hasan Ak 42.30 Hasan Küske 20.98 Hayrettin Akçınar 209.45 Çermiski 126.90 Hayri Turan 126.90 Aziz Kura 84.60 Hilmi Hilal 42.30 Recep Duyar 42.30 Hayri Akgül 63.43 Recep Uluşık 42.30 Zekeriya Sohterik 84.60 Celâl Saran 62.88 İsan Bayhan 84.60 Hasan Kahraman 84.60 Hasan Acar 126.90 Teknisyen İbrahim Gökçe 169.20 teknisyen Lakova 787.70 Kenan Çobanoğlu 126.90 İbrahim Eral 125.80 Adil Karamil 126.90 Halit Çakır 42.30 Teknisyen Hakkı Altınay 169.20 ayrıca mesleki yanı ile geçen Disiplin Kurulu Başkanı Halis Dirime Teknik müşavir Fethi Arman İşçi Baş Mümessili Hasan Tokay İşletme Şefi Avni Kahyaoğlu Laboratuvar şefi Husün Uray ve Sendika Başkanı Lütfü Ak'ada birer dolma kalem hediye edilmiştir.

956-957 lig maçlarında şampiyon olan Paşabahçe Gençlik kulübünün de birer düzine bardak hediye edilmiştir. Umum Müdürün bu hareketi, halk arasında büyük memnuniyet uyandırmıştır.

Umum Müdürün ikramiye tevziatını müteakip İstanbul Şişe ve Cam İşçileri Sendikası da Hakkı Altınay ve Nevzat Şekere birer altın madalya hediye etmiştir. Sendikanın verdiği madalyalar Hakkı Altınay ve Nevzat Şekerin uzun yıllar sendika Başkanlığı ve Başkan vekilliği yapmaları ve işçi dâvalarında gösterdikleri başarıdan dolayı takdif edilmişlerdir.

Dizel servisinin faydalı çalışması

(Başlarafı 1 inci sayfada)

bir de yardımcısı vardır. Servis ustabaşısı İlhami Türkay'a dize. motörlerinin faaliyetleri hakkında sorduğumuz suale şu cevapları vermiştir:

"— Servisim, fabrikanın en mühim kısmlarından biridir, halen faal durumda 500 HP, takatinde 500 devirli iki zamanlı V tipi bir dizel elektrojen grupu vardır ki şehir cereyanı ke kildiğinde faaliyete geçmekte fabrikanın bir kısım elektrik ihtiyacını karşılamaktadır. Bütün elektrik ihtiyacımız için ayrı takat te bir dizele daha ihtiyacımız vardır. Bu iki dizel paralel olarak çalıştığı zaman bütün kısımlara cereyan verebilir. Dizel servisinde yalnız dizel işi değil, gördüğünüz gibi 7 adet compresör var ve bu kompresörler daimi olarak çalışır. İmalât servislerine hava verirler, otomatik çpres, Şkoda Cederler, göble kısmı hava ihtiyacını dizel servisi temin eder. Bu 7 kompresöründen en mühim lleri olan 2 adedi Ingersol Ran Amerikan kompresöri bazı aksamının noksan olmundan gayri fakat durumdadır, yakında gelecek olan noksan kısımları takıldıktan sonra yalnız bu 2 kompresör fabrikanın ha va işini halletmiş olacaktır. Faaliyette olan 5 kompresör muntazam çalışmak ta, tabii yedekleri olmadığından bunları esaslı revizyona tabi tutamamaktayız. Temmuz ayı yakında Amerikan kompresörleri çalışır, biz de diğer kompresörümü yenisiyle ve aksamlarımı tamat rahat yaparaz."

Dizel servisinin çalışma tarzı hakkında sorduğumuz suale de İlhami Türkay şu cevabı vermiştir:

"— Serviste vardiyeci olarak 3 elemanı var. Bir defa vardiyeci vardıyacıfarı dan Rafet Er 1929 doğumlu evli ve 3 çocuk babasıdır. Nusret Onak 1933 doğumlu bekâr, Hassan Kıracan 1933 doğumlu bekâr, yardımcı Mehmet Elmas 1330 doğumlu evli ve 1 çocuk babasıdır."

Arkadaşlarının mesaileri hakkında sorduğum suale de İlhami Türkay:

"— Bu arkadaşlar her bakımdan dürüst, çalışkan vazifelerini müdriktirler. Servisimizde görmüş olduğunuz intizam ve temizlik her zaman bu şekildedir. Kendilerini mesleklerinde yetiştirmek ve müesseseye daha nafi olabilmeleri için elimden gelen gayreti sarfetmekteyim, yalnız şahsımı ilgilendiren şu konuya da temas etmek mecburiyetindeyim; Evvelce de arzettiğim gibi dizel servisi çok mühim ve mes'uliyeti bir kaza olduğu ve bu mes'uliyeti omuzlarımda ta şıdığım şimdiye kadar her verilen işi muvaffakiyetle başarmıştım. Bu son saat üretim yalnız 190 kuruştur, yalnız bir tek kusurum var fabrikaya yeni girmiş olmam, doğrusu bugün elime geçen para ile 6 nüfusu lu aile efradını geçindiremekteyim.

CAM-İŞ muhabirimiz işçi arkadaşlarımızın işlerinde muvaffakiyetler temenni ederek servisten ayrılmıştır.

DOKOR HOCAMIZ

CAM-İŞ gazetemizin 53. sayısında dekor servisi reportajında geleceğ sayımızda dekor servisinde staj başısı Bilen'in servisinden bahsedeceğimiz o kuyucularımıza bildirmiştik.

İhsan Bilen 1318 doğumlu evli ve iki çocuk babasıdır. 936 senesinde Adnan Berkay tarafından Almanyadan getirilerek memleketimize Dekorculuğu babında bir çok yenilikler ilâ ve etmiştir.

20 sene Almanyada stajı görmüştür. Iyi bir Kris tal öğretmenidir. Bugüne kadır İki;ize yakın talebe yetiştirmek ve sanayiimizde dekor ve kristal üzerinde yapılan çalışmalarda nazarı rolü oynamışlar.

İşyerinden çok memnun olduğunu ve yetiştirdiği ta lebelerle iftunar ettiğini izhar etmiştir.

"Memleketimiz sanatında bir yenilik ilâve edabilsem kendimi bahtiyar addederim., demiştir. Kendisine başıbaşlır ederek servisten ayrıldık.

YENİ İŞÇİ MÜMESSİLLERİ

Gümbalı İbrahim Polat ve ortaklarına ait cam fabrikasında yapılan işçi mümessilliği seçiminde Hilmi Han, Mehmet Göçmen ve Mehmet Abalı seçilmiş olup kendi aralarında yapılan baş mümessillik seçiminde Mehmet Göçmeni şçi baş mümessilliğine seçmişlerdir.

CAM-İŞ: İşçi mümessili arkadaşlarımızın tebrik eder temsil ettikleri kütleye hayırlı ve nafi olmalarını dileriz.

İŞÇİ ARKADAŞ

BU GAZETE SENİN ÖZ MALINDIR.

BUNDAN İSTİFADE ETMESİNİ BİL.

İSTANBUL ŞİŞE VE CAM SANAYİİ İŞÇİLERİ SENDİKASINA ÜYE OL.

VERECEĞİN AİDAT SENİN İSTİKBALİNİ GARANTİ EDER.

Neticelenmesi beklenen bir iş ihtilâfının durumu

Kartaltepe Cevdet Donat ve Şürekâsına ait cam fabrikası işçilerinin onbeş ay kadar evvel çıkarmış oldukları toplulluk iş ihtilâfı il hakem kurulu kararından çıkmış olup verilen zamların az olduğunu ileri sürerek İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikasının yüksek hakem kurulu nezdinde yapmış ol duğu itiraz henüz bir karara bağlanmamıştır. Yük sek hakem kurulunun kararını Kartaltepe işçileri sabırsızlıkla beklemektedir.

İşyerinin intizamsızlığınıı düzelmesi için işçi mümessillerinin işverene yaptığı müracaat müsbet netice vermediğinden işçi mü messilleri durumu Bölge Çalışma Müdürlüğüne aksettirmiş olup netice çıkmadığından işçiler üzüntü duymaktadır.

ÇUBUKLU CAM FABRİKASINDA İŞÇİLERE ZAMLAR SAĞLANDI

(Başlarafı 1 inci sayfada)

yevmiye ve yüzelli kuruş (150) prim alırlar.

5 — Soğutmacılar
Mustafa Karayol
Mustafa Arasal
Sadık Aydın

6 — Gazcılar:
Hilmi Han
Mehmet Aşık
Esat Göz

7 — Meydancılar:
Musa
Nazmi
Hüseyin

Eski yevmiyeleri		Zamlı yevmiyeleri	Prim
390	450	—	150
390	—	425	175
390	—	425	175
640	725	—	—
610	650	—	—
610	—	650	—
550	—	600	—
550	600	—	—
500	—	600	—

8 — Tuvaletçi ve Cam yıkamada çalışan bilumum kadın ve kızların bu günkü yevmiyelerine Eili sayısı (50) zam yapılır.

9 — Kalıpçılar günde yüzelli kuruş (150) prim alırlar.

10 — Aşağıda yazılı kalıpların hizalarında gösterilen miktar zam yapılır.

a) 150 gr. guroleş Su. 1.25 den 1.75 e ibâğı

b) 10 gr dan 100 gr.ma kadar 1 kuruştan 1.5 kuruşa ibâğı

c) Kinforsin şişesi 2.5 kuruştan 2.75 e ibâğı

d) Kinforsin kapağı 1 kuruştan 1.5 kuruşa ibâğı

e) 125 gr. M. Tozul 1.25 den 2 kuruşa ibâğı

f) 175 gr. M. Tozul 1.5 kuruştan 2 kuruşa ibâğı

g) Bilumum 200 gr. şişeler 2 kuruştan 2.5 kuruşa ibâğı

11 — İşbu anlaşma 15 Mayıs 957 tarihinden itibaren yürürlüğe girer

12 — İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri tarafından çıkartılmış olan toplulukla işbitlâfı sendika tarafından geri alınmıştır. Merkûr sendika tarafından Bölge Çalışma Müdürlüğüne yazı ile bildirilir.

13 — Bilumum akort tarifelerinin bir sureti işyerine ve bir sureti de İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikasına verilir.

14 — İşbu protokol İşveren ve İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası işbitlâfı komisyonu tarafından tanzim ve kabul edilerek imza altına alınmıştır.

İŞVERENLER

İşveren İşveren İşveren

SENDİKA TEMSİLCİLERİ ve İHTİLAF KOMİSYONU

Fethi Unal Hasan Türkay

Lütfü Ak

Gemi Adamlarının kongresi yapıldı

18 Mayıs 957 Cumartesi günü saat 18.30 Eminönü öğrenci lokalinde Türkiye Gemi Adamları Sendikasınınn yıllık kongresi kalabalık bir delege huzurunda ve İstanbul sendikacılarının iştirakı ile yapılmıştır. Kongrede delegeler bir çok işçi meselelerine temas etmişlerdir. Olgun bir hava içerisinde nihayete ere n kongrede yapılan idare heyeti seçiminde Genel Başkanlığa Fuat Günerl seçilmiştir. Yeni idare heyetine başarılar dileriz.

İşten çıkartma

Topkapısa kurulu Sora mik ve Mozayik Cam fabrikası işçi mümessillerinden Kasım Açtaş'ın işine İşveren nihayet vermiştir. Hiç bir sebep yokken işine nihayet verilen işçi mümessili Kasım Açtaş'ın durumunu Bölge Çalışma Müdürlüğüne aksettirmişiz olup netice merakla beklenmektedir.

Acı bir ölüm

Uzun yıllardan beri fabrikamız İşveren yetkilisi yapılarak olan ve herkes tarafından sevilen Baba diye çağırılan Hüsnü Baba 17 Mayıs 957 Cuma günü Hakkın rahmetine kavuşmuştur. Ölümü ile bütün sevenlerini büyük bir üzüntüye sevk eden Hüsnü Babaya Cenaüz Allahtan rahmet dilerken kederli aile efradına baş sağlığı dileriz.

SENDİKA'm

10 Suhatta seçilmiştir heyetin
Bilen bilir senin asıl kıymetin
İşçilere taksim olur nimetin
Türkiyede örnek oldu Sendikam.
Uğur verşin yeni gelen heyetler
Birbirine müsavidir niyetler
İşçilerin lehindeki gayretler
Türkiyede örnek oldu Sendikam.
Makine Kimya'dır asıl temelin
Daim yıllesmektir senin emelin
İşçinizle eli ele verelim
Türkiyede örnek oldu Sendikam.
İşçilerin dert ortağı yuvasın
Amin diyen dilerine dua sın
Dünyalar durdukça sen de durasın
Türkiyede örnek oldu Sendikam.
Seni öğmekte ben hakkıym haklı
İçinde kıymetli cevherler saklı
Verişin işçiye tamman haklı
Türkiyede örnek oldu Sendikam.
Ne kadar öğersem yine az gelir
Kem sözüler elbet sana vız gelir
Bu kış devam etmez bir de yaz gelir
Kanunlar arşivi örnek Sendikam.
MEHMET VARIŞLI'ym öğerim seni
Ötarmaş heyetler hepsi de yeni
Gidi işin yoktur hepsi âleni
Türkiyeye örnek oldu Sendikam..

KIRIKKALE MAKİNE ve KİMYA İŞÇİLERİ SENDİKASI KATİBİ
MEHMET VARIŞLI

1957 yılında
Müşterin 1 LİRA
20 EV APARTMAN DAİRESİ
HİÇBİR LİRAN ZİYAN GİTMİYİ MUHAKKAK VERİR
AKBANK

YENİ İŞÇİ MÜMESSİLLERİ GAYELERİNİ ZAN EDİYOR

(Baştarafı 1 inci sayfada)

temin etmek maksadı ile sosyal sahada olsun lüzerle alâkalı meselelerde olsun fayda sağlanmaktan baş ka bir gayem yoktur. Temsil ettiğim kütleye bir fayda sağladığım gün kendimi dünyanın en bahtiyar işçisi telâkki ederim.

Sual — Sendika ile birliği yapmak arzusunda mısınız?

Cevap — Türk sendikacılığının inkisaf etmesi için mümessillik müessesesinin lağvedilmesini müdafaa eden arkadaslar arasında yer almalarından. Bu fikrimi defalarca tırnamı efkâr önünde müdafaa etmiş bir arkadasımım. Ancak bu mücesse devam ettiği müddetçe bazı noktalarda mümessillik müessesesi ile sendika faaliyetlerinin birbirine karıstırılmaması fik rindeyim. Çünkü:

Her iki müessesede ayrı ayrı mevzuata bağlıdır. Bil fare sendikaların müntefiri işlerde yani tek başı ihtilâflarla uğraşmamasını daha zıyade nizamnamelerinde zikredilmiş meselelerle meşgul olmasını üyelerinin toplu menfaatlerini nazarı dikkate alıp kifayetaz olan kanun ve nizamların yeni şartlara göre değiştirilmesini temin etmek ve yeni yeni menfaatler sağlamak için mesai sarfetmek olmalıdır. Benim sendikacılık anlayışım budur. Bütün bunları temin etmek için her iki müessesenin iş birliği yapmasına da inanmış ve bu husustaki fikirlerimi de her iki müessesedeki çalışmalarıma tevit etmiş bulunmaktayım.

Cemil Gider:

Sual — Kaç seneden beri işçi mümessili bulunuyorsunuz?

Cevap — 949 yılında işçi mümessili seçildim. Bugüne kadar da işçi mümessiliyim.

Sual — Sendika idare heyetindeki faal vazifeleriniz nelerdir?

Cevap — Sendika idare heyetinde Başkan vekiliği, Genel sekreter, idare heyeti âzası ve murakabe heyetinde vazife aldım.

Sual — İşçi mümessili olarak temsil ettiğiniz kütleye ne gibi faydalar temin etmek gayesindesiniz?

Cevap — Kanunun tarif ettiği veçhile işçi mümessillerinin işçi ve işverenler arasındaki münasebetleri düzenlemek ve tekâmül ettirmek vazifesi olduğuna göre ben de kanunun ruhuna uyarak sosyal münasebetlerin düzenlenmesi ve tekâmül yolunda çalışırken ücret seviyelerinin yükselmesi, iş şartlarının tekâmülü ve iş sağlığı, nizamnamesi hükümlerine göre gerekli faaliyetleri devam ettirirken iş terbiyesi, iş disiplini ve işçinin kalite ve randıman üstünlüğünü sağlamak modern prodüktiviyete tedbirlerinin alınması yö nünden lüzumlu faaliyetlerime devam etmekteyim.

Sual — İşçi mümessilliği olarak sendika ile iş birliği yapmak fikrinde misiniz?

Cevap — İşçi mümessilliği müessesesi ile sendika teşkilâtımız ayni gaye ve maksatları taşıyan birer teşekkül olup ayni işçilerin ayni ihtiyaçlarını gidermeleri yolunda faaliyette bulunduklarına ve kanunen her ne kadar ayrı ayrı müesseseler halinde kurulmalarına rağmen müşterek çalışmak ve bu sayede de işçiye daha faydalı olmak, işçi ve işveren münasebetlerini daha iyi düzenlemek imkânını bulabilirler.

Ayrıca bendeniz sendika mızın genel sekreteri olmam hasebi ile sendika çalışmaları ile mümessillik müessesesinin çalışmalarını birleştirmek ve koordine bir çalışma temposu varatmak asli vazifelerimden olduğuna kanim.

Aziz Kurt:

Sual — Kaçıncı defa işci mümessili seciliyorsunuz?

Cevap — 957 senesi ilk işçi mümessili seçildiğim devredir.

Sual — İşçi mümessili olarak temsil ettiğin kütleye ne gibi menfaatler temin etmek arzusundasınız?

Cevap — En büyük gayem kanunun bahsettiği selâhiyetlerle davanarak işci arkadaslarımın hak ve hukuklarını gücümün yettiği kadar — müdafaaya çalmaktır.

Sual — Bugüne kadar Sendika idare heyetinde ne gibi faal vazifeler aldınız?

Cevap — 952 senesinden 956 senesine kadar ile devre yönetim kurulu üyeliği ve bir devre de veznedarlık yaptım.

Sual — İşci mümessili olarak sendika ile ibirliği yapmak arzusunda mısınız?

Cevap — En büyük arzum mümessillik müessesesinin kalkıp mümessillik müessesesinin tamidin selâhiyetlerin sendika teskilâtlarına bahsedilip avni gaye ile çalısan sendikacıhın melismasına edoyum. Isci dâvalarının ancak sendika voluyla halledileceğine kanîim.

Cemal Altınay:

Sual — İşci mümessili olarak kaçıncı defa seçildiniz?

Cevap — Birinci defa seçilen işci mümessiliyim.

Sual — Bugüne kadar sendika idare heyetinde ne gibi faal vazifeler gördünüz?

Cevap — 954-956 devresi idare heyeti âzalığında vazife aldım.

Sual — Isci Mümessili olarak temsil ettiğiniz kütleye ne gibi faydalar temin etmek arzusundasınız.

Cevap — Işci mümessilliği vazifesini veni almış bulunmakla beraber bütün emelim irademin vettiği kadar teskilâtıma ve isci ar kadaslarıma en büyük gayretimle çalısacağım.

Sual — İsci mümessili olarak sendika ile ibirliği yapmak arzusunda mısınız?

Cevap — Ayni fikri yukarda belirttim.

Yusuf Görmüş:

Sual — Kacıncı defa isci mümessilliğine seçiliyor sunuz?

Cevap — Birinci defa isçi mümessili seçildim.

Sual — İsci mümessili olarak temsil ettiğiniz kütleye ne gibi faydalar sağlamak arzusundasınız?

Cevap — Bugün mevzuatımız dahilinde isci arkadaslarıma faydalı olmayı arzu ediyorum.

Sual — Sendika idare he yetinde ne gibi faal vazifeler aldınız?

Cevap — Yönetim kurulunda faal vazifede bulunmadım. Yalnız iki devre murakabe heyetinde vazife gördüm.

Sual — İşci mümessili olarak sendika ile ibirliği yapmak arzusunda mısınız?

Cevap — Sendika ile mü nasebetimizde yine eskisi gibi el ele vererek temsil ettiğimiz kütleye faydalı olmağı arzu ediyorum.

TÜRKİYE İŞ İHTİLAFLARININ TARİHÇESİ VE BUGÜNKÜ DURUMU

(Baştarafı 2 nci sayfada)

Tatili Egzal Kanunu Türkiye'de kısa sürmüş olan ilk sendikacılığa ilk darbeyi vurmaktadır. Kanunun 8. inci maddesi umuma müteallik hizmetler gören müessesatta sendika teşkilini menetmekte ve 11. inci maddesi de teşekkül etmis olan sendikaları fesheimektedir. Kanunun bu hükümlerini protesto maksadile Selânik ve Edirne demiryolları isçileri grev teşebbüsünde bulunmuşlardır [23]. Nihayet 1325 (1909) tarihinde Tatili Egzal Kanunu mer'iyet girmiştir.

Tatili Ivgal Kanunundan sonra :

1909 senesinden sonra bir çok iş ihtilâflarında ve greylerde bu kanun hükümleri tatbik edilmiştir. Muhtelif demiryolu isçileri greyleri, tramvay, gazhane, tekstos fabrikası isçileri iş ihtilâfları bu arada zikredilebilir. Bu greylerin en mühimleri İstanbul tramvayla rı ve Şark Demiryolları isçileri greyleridir. Bilhassa iyi teskilâtlandırılmış olmak ve disiplinli idare edilmiş bulunmak bakımından Teşrinisani 1339 da ilân edilen Şark Sümendiferleri isçileri grevi ayrı bir eser.

Teşrinisani 1339 (1923) te Şark Sümendiferleri amelesi 18 maddelik bir talepname ile dik müracaatlarını sunmuşlardır. Tatil Egzal Kanununa göre tarafların murahhasları polis müdürünün riyasetinde ilk vazifa tırma toplantısını 16 Teşrinisânî 1339 tarihinde aktetmişlerdir. Müzakerelerin neticesinde isyeren şirket, isçilerin taleplerinin büyük kısmını reddetmiştir. Bu talepler ve şirketin verdiği cevaplar sunlardır [24]:

1 — Demirci komitelerine cebren kaldırılan toplayan hainlerin, fabrika duvarlarına Konstantin Venizelosun resimlerini yapıstıran bunları Türklere öptürecek siniz diyen küstahların, muhterem kumandanlarımıza hakaret etmiş olan hainlerin zaman kaybetmeden Şark Sümendiferleri Kumpanyasındaki memuriyetlerinden sureti katiyede uzaklastırılmaları.

Bu madde ile talep edilen hususların temini milanko reler sırasında hükümet derahte etmi olduğundan isçi murahhasları taleplerinin tahakkuk ettirilmesini hükümete birakmışlardır.

2 — Yevmiyelerde icra edilen tenzilâtın kısaltılarak fevkalâde pahalılığı dolayısiyle bilâ istisna umuma iadesi.

Isyeren sirket bu talebi, mesken bıraknasa karsılık nanı altında buhranın izalesine kadar olmak üzere muvakkaten mesken kira zam icrası şeklinde, kabul etmiştir.

3 — Umum müstahdemlerin yevmiyelerine % 30 nis betinde zam icrası.

Isyeren sirket bu talebi reddetmiştir.

4 — Ücret amelesinin mesaisinin 8 saat olarak tesbiti ile yevmiyelerinin iki sene evvelki miktara ilâlıi.

Isyeren müessese, yol amelesinin kış aylarında 8 saat, yaz aylarında 9 saat calıstırılmasını ve yevmiyelerine % 10 zam yapılmasını kabul etmiştir.

(Devamı vardır)

[24] Akşam Gazetesi, 16 Teşrinisânî 1339.

[23] Tasvirifikâr Gazetesi, 1 Temmuz 1990.

T. C.
ZİRAAT BANKASI
VADELİ, VADESİZ TASARRUF HESAPLARI 1957
YILI İKRAMİYE PLÂNI TUTARI
ŞİMDİLİK
2.000.000 Liradır.
BU ZENGİN PLÂNDA :
Güyrimenkuller, dolgun para ikramiyeleri, eşya, traktler, ziraat aletleri bulunmaktadır.

APARTMAN DAİRELERİ
ZENGİN PARA İKRAMİYELERİ
YÜKSÜZ - PAHASIZ SATIŞLARIMIZDA % 10 TENZİLAT
SÜMERBANK

Demir hakkında

(Baştarafı 2 nci sayfada)

kömürü ve antrasit kullanıyarak dolabilir. Fırında fazla olmamaz. Çünkü bu kömürlerden intişar eden gazlar, kıymetli olabilir. Ormanlarımızın yerler Rok kömürlerinine oda kullanırlar. Odunun kükürtsüz olduğundan daha elverişlidir. (İsveç odunlarının üstünlüğü bundan ileri gelir.)

Demir filizinin cinsine göre firma bazı ilâveler gerekir. Meselâ kumu ve kireci bol bir filize kireç taşı ve dolomit, aksine kireçli ise filize kuvartz ve granit ilâve edilir.

Fırın otomatik arabalarla doldurulur. Doldurma esnasında fırının ağzı kapatıyarak açık kalmaz. Bu şekilde dışarıya hava girmezlerinin ve dışarıya çıkmazlarımıza olur. 800° C mühtemiş hava baslı ile aşağıdaki deliklerden yukarıya doğru ilerleni. Bu sıcak hava koku yakar. Kok ve kolon yanmasiyle teşekkül eden gazlar 500 üzerine tesir ederek bir çok karmaşık reaksiyonlardan sonra demiri meydana getirirler.

Demir filizleri ilk aşağıkısmında 200°C ilk bir sıcaklıkla karşılaşırlar. Bu sıcaklık aşağı indikce yükselir. Ve nihayet en dip kısmında 1600°C ye kadar çıkar. Fırının alt kısmındaki potada toplanan demir ayrı yerde toplanan Gang (buna yüksek fırın cürufu ve veya köpüz de denir) dan katılarak ayrılır. Bu şekilde elde edilen demir 5 % Karbonu ihtiva eder. Buna ham demir, döküm demir (Font), isimleri verilir.

Ham demir ya çelik elde etmek için başka bir fabrikasyona tâbi tutulur. Ve yahutta kalıplara dökülyerek muhtelif döküm eşyası yapılır.

Cüruf kısmı ise duruma göre ilç ameliyeye tâbi tutulur.

A) İçerisinde fazla demir kalmışsa yeniden fırın da kokla eritilir.

B) Kalıplara dökülerek kaldırım taşı yapılır.

C) Muayyen miktarda kireçle karıştırılıp Demir portlan çimentosu ve yüksek fırın çimentosu olarak kullanılır.

TÜRK TİCARET BANKASI
1957 YILI İKRAMİYE PLÂNI
12 APARTIMAN DAİRESİ
VE
300.000 LİRA PARA İKRAMİYELERİ
AYRICA İKRAMİYELİ GURUP HESAPLARINDA 100 KİŞİDE 25 KİŞİYE MUTLAK İSABET
HER 150 LİRA SİZE BİR KURA NUMARASI KAZANDIRIR
Tamamlayıcı malumat almak için şiselerimiz emrinizdedir
TÜRK TİCARET BANKASI

İstanbul TAN Matbaası